

Víra je, když... Sestry a bratři, co doplníte? Ne, nedělám si z vás legraci. Ani vás nechci zkoušet. Já neznám správnou, jednoznačnou odpověď. Já si tu otázku prostě kladu často.

Víra je, když...

No, kde jinde než v církvi si ujasnit, co je to víra? Třebaže je to zvláštní ptát se na víru v kostele, neboť každý jsme sem s nějakou vírou přišli. Co jiného by nás sem přivedlo? My jsme křesťané, věříme, máme víru, ale co to ta víra přesně je, se těžko povídá.

Víra je, když... Tři tečky, otazník, rozpačité mlčení. Není ostuda otálet s odpovědí. Není ostuda tápavě hledat správná slova. Vyjádřit víru dá práci. Od pradávna se lidé pokoušejí vypovědět, čemu věří. Nestačí jim k tomu pár zkamenělých slov. Pár jednou provždy znehybnělých vět, s nimiž není třeba dělat nic víc než je do nekonečna opakovat. Lidé projevují víru různě. Pomáhají si roztodivnými náboženskými obřady, předpisy, zákazy, příkazy. Stavějí chrámy, tesají sochy, šijí roucha. Někteří věřící trýzní své tělo, jiní umrtvují mysl, další divoce tancují. Najdou se tací lidé, kteří pojídají jiné lidi. Kanibalismus je též projevem náboženství a víry. No a jsou bohužel i takoví lidé, kteří se v dobré víře obloží trhavinou a odpálí se uprostřed davu na autobusové zastávce. Všichni ti lidé věří, že tak nějak to má být, že to po nich žádá jejich bůh, či bohové, nebo kosmický řád, či cesta pravdy, nebo že to po nich žádá doba a současné trendy.

Víra je, když... Kolik knih bylo na toto téma napsáno! Tři banánové krabice s neutříděnými knihami leží jenom u nás ve sborovém sklepě. A což teprve když přijdete do nějaké staré zámekové nebo klášterní knihovny. Schválně se podívejte, jak nadité jsou regály s cedulkou theologia – bosloví, bosvěda. Někdo napsal tlustopis na téma Bůh–člověk–víra. Kdosi jiný si jej přečetl, promyslel a cítil potřebu pár věcí dodat. I vznikl další spis, obvykle ještě tlustší než ten první. A tak dále, a tak dál. Obrovské množství pokusů vyjádřit, co je to víra, doprovází lidstvo od jeho počátků. Nenechejme se zmást, že se dnes v naší zemi a v Evropě celkově o víře mluví málo. Víra nezmizela. Akorát se příliš nezmiňuje na veřejnosti. Možná jsme se v naší kultuře přesytili věroučných řečí. (Ani se nedivím, když si představím ty mohutné špalky ve starodávných knihovnách. A nechuti k řečem o víře se už vůbec nedivím, když si vybavím spoustu neštěstí, které si lidé kvůli rozdílné víře způsobili.)

Víra ovšem nezmizela. Proměnila se, ztratila židovské a křesťanské důrazy. Vyškrtla Boha, změnila slovník, odstranila ošemetné otázky. Jenže pořád je to víra, víra nenáboženská, víra nezbožná, a co hůř – víra neuvědomovaná, nezpracovaná. Jak může vlastní víru, vlastní přesvědčení utvářet člověk, který si neklade sebezpytnou otázku, co je víra? Jak se může s

vírou vypořádat ten, kdo se nenamáhá vyjádřit, že

víra je, když...

?

Skoro se chce říci, že víra mnoha našich bližních je taková zakrnělá, nevyvinutá víra, pavíra, pověra. Ale víra nezmizela. Projevem určité víry je i samo popírání víry, i mlčení o víře. I ono úzkostné vyhýbaní se sebedrobnějším náznakům křesťanské víry je projevem nějaké podivné, pokroucené víry. (Slyšeli jste to taky tuhle ve zprávách? Britská letecká společnost popotahovala jednu svou letušku kvůli křížku na krku. Prý musí ve své práci vyhlížet neutrálně a náboženský symbol na hrdle nosit nesmí. Prosím vás, jaká víra, jaké přesvědčení, jaký postoj nutí vedení společnosti k takovému zákroku? Zdravá, vyrovnaná, velkorysá víra asi ne.)

Víra je, když... My křesťané si dáváme námahu, abychom o víře mluvili. Nikdy s tím mluvením nebudeme hotovi. Stále budeme hledat nová slova, stále budeme psát a číst nové články a knihy, stále budeme zpívat nějaké nové písně. Nemluvíme přece o mrtvé věci. O nehybném kameni. Víra žije a žije v lidech. Nikde nenajdeme víru jen tak, bez lidí. Víra žije a já žiji vírou. Víra se mne týká. Cizí víru do sebe nenacpu. Nemůžu věřit cizí vírou, leda svojí vlastní. Když mluvím o víře, mluvím o sobě, jaký jsem a čemu přikládám důležitost. Je to moje osobní víra, vyvíjí se a roste spolu se mnou. Jinak jsem věřil jako malý, jinak v dospívání, jinak věřím nyní jako farář a otec dětí. Aby ve mně víra nezhynula, musím znovu přemýšlet, hledat slova a uvědomovat si, že *víra je, když...*

Doufám, že jsem ve vás neprobudil strach. Chci hlavně povědět, jak velmi je víra osobní, různorodá a jak se ve víře odráží ty situace, v nichž žijeme. Nechci vás strašit úkolem vyjádřit víru. Ten úkol totiž není těžký, poněvadž máme odkud brát vyjadřovací prostředky. Biblické knihy, apoštolské vyznání víry, jaderná vyznání z období reformace – augšpurské, helvetské, bratrské. To všechno je stavební materiál. Cihly, okna, trámy. Každý z nás buduje z téhož materiálu jiný dům víry. Ten svůj, vlastní, osobní. Jinak vnímá Boha Stvořitele věřící vinař, který sklízí hrozny, a jinak vnímá Boha Stvořitele architekt, který hodlá přemostit hluboké údolí. Jinak vnímá Vzkříšeného Krista mladý člověk při síle, jinak zesláblý starý člověk a ještě jinak přemýšlí o vzkříšení lékař, jemuž umírá pacient. Nejsou dva lidé, kteří by měli úplně stejnou víru, jako nejsou dva lidé, kteří by měli úplně stejný život. Každý stavíme svou víru po svém. Základní stavivo však zůstává stále stejné. Proto se i ve své různorodosti shodneme a naše víry jsou si podobné, blízké, příbuzné.

Víra je, když... Co doplnit? Neprohloupí, kdo bude odpověď hledat v Bibli. O křesťanské víře psal vytrvale apoštol Pavel. S jeho podpisem máme hned 13 dopisů. Zato apoštol Jakub má epištolu pouze jednu jedinou a i nad ní někteří křesťané krčili rameny. Nebo spíše ohrnovali nos. „Ach ten Jakub – pořád mele dokolečka, co se má dělat, co se nemá dělat. Mluví o skutcích, ale o víře nám toho moc kloudného neřekne. Jo Pavel, to je jinačí káva. Pěkně vysvětlí, jak je tomu se Starým zákonem a s Kristem, jak se hříchem a s odpuštěním. Takové vydatné, šťavnaté čtení. Vedle toho je Jakubův dopis zcela nevýživný, slaměný.“ Jak tedy? Jakub sice nepíše o víře, ale píše o životě věřícího člověka. Když čteme všechny jeho pokyny a směrnice, je za nimi patrná důvěrná blízkost Bohu. Křesťan ze své víry vyvozuje důsledky pro každý den. Nenechává Hospodina stát stranou. Nemůže se od Hospodina odtrhnout. Vždyť Bůh je blízko každému našemu činu, každému našemu slovu. Až v samotném závěru Jakubovy epištoly se vyloupne jeho přístup k víře.

Víra je, když důvěřuji. Křesťanská víra je, když důvěřuji Bohu. Když vím, že se mu mohu se vším svěřit a založit na něm své konání.

Vede se někomu z

vás zle? Ať se modlí! Je někdo dobré mysli? Ať zpívá Pánu!

(13)

Oba protikladné póly života, chvíle zlé i chvíle dobré, jsou podle Jakuba příležitostmi otevřít se Hospodinu. Bůh je Bohem do těžkostí i do pohody.

Vede se někomu z vás zle? Ať se modlí!

Apoštol neslibuje, co si modlitebník vymodlí. Jakub především vybízí k důvěře vůči Pánu Bohu. Nedusit v sobě špatné zážitky a nedobré pocity. Přiznat před Bohem svou tíseň, svůj neúspěch, svůj strach a svou bolest. Nebeskému Otci smíme říci, co bychom druhému člověku neprozradili. I své pochybnosti a znechucení a zoufalství. Vylít své srdce a neotravovat si tím vším nitro. On nás v nouzi slyší. A slyší nás i v opačném případě:

Je někdo dobré mysli? Ať zpívá Pánu!

Také radost a nadšení a spokojenost lze sdílet s Bohem. Pán Bůh není lhostejný k radostem lidských bytostí. Raduje se spolu s námi. A možná, že si s námi vesele zpívá ty radostné písničky. Život je přece jeho výtvar a kde život prospívá a vzkvétá, tam tvůrce jásá. Apoštol Jakub nepotřebuje o víře příliš psát. Věří s obrovskou důvěrou, že poctivý křesťan svého Boha nemine.

Víra je, když důvěřuji. Pro Jakuba má důvěra široký záběr. Křesťanská víra je, když důvěřuji Bohu a když důvěřuji bratrům a sestrám.

Je někdo z

vás nemocen? Ať zavolá starší církve, ti ať se nad ním modlí a potírají ho olejem ve jménu Páně.

(1

4)

Ani v nemoci křesťan nezůstává sám. Když nemůže do sboru, přijde sbor za ním. (Samozřejmě

ne celý sbor, nýbrž jen jeho vyslanci, presbyteři.) A opět je z toho setkání naplněné důvěrou. Nemocný se svěří se svým trápením a bratři a sestry jej v modlitbě svěřují do Boží péče. Tenkrát si brali na pomoc ještě olej. Olejem byli původně pomazáváni králové, proroci a jiní Boží pověřenci. Pomazání olejem vyjadřuje, že i s nemocným a odloučeným člověkem Hospodin počítá ve svých záměrech. Později toto pomazání nemocných získalo význam posledního pomazání, kterým kněží rituálně zaopatřovali umírající. Apoštol Jakub však nemyslí na smrt. Myslí na život.

Modlitba víry zachrání nemocného, Pán jej pozdvihne, a dopustil-li se hříchů, bude mu odpuštěno.

(15)

Bůh podpírá a napřimuje každý život. Jen abychom tomu také věřili. Víra je, když důvěřujeme, že Pán nás zachraňuje z našich úzkostí, odpouští naše nedostatky a otevírá nám srdce pro další a další víru a důvěru. Amen.

Marek 2,1-12 624, 152, 197, 384 *Deuteronomium 7,12-19*